

2013-2014

Μάθημα 8^ο - 9^ο

Άσκηση 1^η: Θεωρούμε τη συνάρτηση $f(x) = 1 + x^2$. Να βρεθεί η ελαστικότητα της όταν $x=4$. Επίσης: Να ευαμωθεί η ποσοστιαία μεταβολή στην τιμή της αν το x μεταβληθεί από την αρχική τιμή $x=4$ κατά $\{ \% \Delta x = 1\% \}$, $\{ \% \Delta x = 25\% \}$. Να συγκριθεί με την πραγματική ποσοστιαία μεταβολή.

Λύση:

Έχουμε $f(x) = x^2 + 1$, με $f'(x) = 2x$ τότε η ελαστικότητα της είναι:

$$E_x f = \frac{x f'(x)}{f(x)} = \frac{x \cdot 2x}{x^2 + 1} = \frac{2x^2}{x^2 + 1} \stackrel{x=4}{=} \frac{32}{17} > 1, \text{ ελαστική}$$

• Ευάμωση ($\% dx \approx \% \Delta x$, $\% dy \approx \% \Delta y$)

$$\frac{\% dy}{\% dx} = E_x f \Leftrightarrow \frac{\% dy}{\% dx} = \frac{32}{17} \Leftrightarrow \% dy = \frac{32}{17} \% dx \stackrel{\% dx \approx 1\%}{\Leftrightarrow}$$

$$\% dy = \frac{32}{17} \cdot 1\% \Leftrightarrow \% dy = 1,88\%$$

• Πραγματική

$$\% \Delta x = \frac{\Delta x}{x} \cdot 100 = 1\% \Leftrightarrow \frac{\Delta x}{x} = 0,01 \stackrel{x=4}{\Leftrightarrow} \Delta x = 0,04$$

Βρίσκουμε την επίσωση μεταβολών της f :

$$\Delta y = \Delta f(x) = f(x + \Delta x) - f(x) =$$

$$= (x + \Delta x)^2 + 1 - (x^2 + 1) = \cancel{x^2} + (\Delta x)^2 + 2x\Delta x + \cancel{1} - \cancel{x^2} - \cancel{1} =$$

$$= (\Delta x)^2 + 2x(\Delta x) \stackrel{\substack{\Delta x = 0,04 \\ x = 4}}{=} (0,04)^2 + 2 \cdot 4 \cdot 0,04 = 0,3216$$

$$\text{ΟΠΟΤΕ } \% \Delta y = \frac{\Delta y}{y} \cdot 100 = \frac{0,3216}{17} \cdot 100 = 1,891\%$$

$$\text{άρα } \% \Delta y \geq \% dy$$

Άσκηση 2^η: Να βρεθεί συνάρτηση $y=y(x)$ σταθερής ελαστικότητας $\varepsilon = \frac{2}{3}$, με τιμή $y_0 = 4$, όταν $x_0 = 3$.

Λύση:

Επειδή η $y=y(x)$ είναι συνάρτηση σταθερής ελαστικότητας $\varepsilon = \frac{2}{3}$ τότε θα είναι της μορφής

$$y = c x^\varepsilon = c x^{\frac{2}{3}} \quad \text{τότε} \quad y_0 = c x_0^{\frac{2}{3}} \Leftrightarrow 4 = c \cdot 3^{\frac{2}{3}} \Leftrightarrow$$

$$c = 4 \cdot 3^{-\frac{2}{3}}$$

$$\text{οπότε } y = 4 \cdot 3^{-\frac{2}{3}} \cdot x^{\frac{2}{3}}$$

Άσκηση 3^η: Δίνεται η εξίσωση $y = 2 \cdot x^{\frac{3}{2}}$. Να επιμηθεί σε τι ποσοστό πρέπει να μεταβληθεί το x από την τιμή $x = 100$ ώστε το y να ελαττωθεί κατά 1%.

Λύση:

Έχουμε $y = 2 \cdot x^{3/2}$

Αφού η y είναι συνάρτηση σταθερής ελαστικότητας τότε $\varepsilon = \frac{3}{2}$.

Οπότε $\varepsilon = \frac{\%dy}{\%dx} \stackrel{\%dy \approx \% \Delta y = -1\%}{\Leftrightarrow} \frac{3}{2} = \frac{-1}{\%dx} \Leftrightarrow$

$\%dx = -\frac{2}{3} \stackrel{\%dx \approx \% \Delta x}{\Leftrightarrow} \% \Delta x = -\frac{2}{3} \% \Leftrightarrow$

$\frac{\Delta x}{x} \cdot 100 = -\frac{2}{3} \stackrel{x=100}{\Leftrightarrow} \Delta x = -\frac{2}{3} \approx -0,67$

Άσκηση 4^α: Για κάθε μια από τις παρακάτω συναρτήσεις $f(x)$, να γίνει το γράφημα στη θετική περιοχή και να βρεθούν γραφικά και αναλυτικά τα σημεία ισοελαστικότητας, ελαστικότητας και ανελαστικότητας.

Λύση:

► $y = 2x+1$, με $y' = 2$

$\varepsilon = E_{xy} = \frac{xy'}{y} = \frac{2x}{2x+1}$

• Για να βρούμε τα σημεία ισοελαστικότητας, θα πρέπει να ισχύει:

$| \varepsilon | = 1 \Leftrightarrow \left| \frac{2x}{2x+1} \right| = 1 \Leftrightarrow \frac{|2x|}{|2x+1|} = 1 \Leftrightarrow |2x| = |2x+1| \Leftrightarrow$

$2x = 2x+1$, αδύνατη ή $2x = -2x-1 \Leftrightarrow 4x = -1 \Leftrightarrow x = -\frac{1}{4}$

• Τα σημεία ανελαστικότητας είναι:

$| \varepsilon | < 1 \Leftrightarrow \left| \frac{2x}{2x+1} \right| < 1 \Leftrightarrow -1 < \frac{2x}{2x+1} < 1$

• $\frac{2x}{2x+1} < 1 \Leftrightarrow \frac{2x}{2x+1} - 1 < 0 \Leftrightarrow \frac{2x - 2x - 1}{2x+1} < 0 \Leftrightarrow$

$-\frac{1}{2x+1} < 0 \Leftrightarrow \frac{1}{2x+1} > 0 \Leftrightarrow 2x+1 > 0 \Leftrightarrow x > -\frac{1}{2}$

$$\cdot \frac{2x}{2x+1} > -1 \Leftrightarrow \frac{2x}{2x+1} + 1 > 0 \Leftrightarrow \frac{2x+2x+1}{2x+1} > 0 \Leftrightarrow$$

$$\frac{4x+1}{2x+1} > 0 \Leftrightarrow (2x+1)(4x+1) > 0 \Leftrightarrow x < -\frac{1}{2} \text{ ή } x > -\frac{1}{4}$$

$$\text{άρα } |ε| < 1 \Leftrightarrow x > -\frac{1}{4}$$

• Τα σημεία ελαστικότητας είναι:

$$|ε| > 1 \Leftrightarrow \left| \frac{2x}{2x+1} \right| > 1 \Leftrightarrow \frac{2x}{2x+1} > 1 \text{ ή } \frac{2x}{2x+1} < -1$$

$$\cdot \frac{2x}{2x+1} > 1 \Leftrightarrow \frac{2x}{2x+1} - 1 > 0 \Leftrightarrow \frac{2x-2x-1}{2x+1} > 0 \Leftrightarrow$$

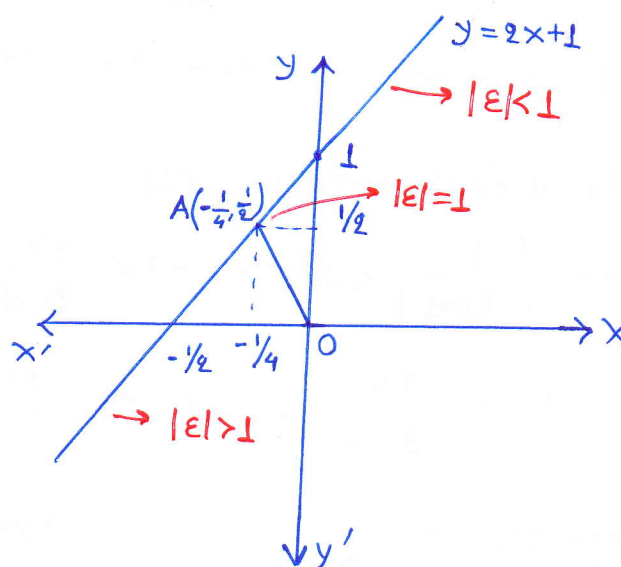
$$-\frac{1}{2x+1} > 0 \Leftrightarrow \frac{1}{2x+1} < 0 \Leftrightarrow 2x+1 < 0 \Leftrightarrow x < -\frac{1}{2}$$

$$\cdot \frac{2x}{2x+1} < -1 \Leftrightarrow \frac{2x}{2x+1} + 1 < 0 \Leftrightarrow \frac{2x+2x+1}{2x+1} < 0 \Leftrightarrow$$

$$\frac{4x+1}{2x+1} < 0 \Leftrightarrow (2x+1)(4x+1) < 0 \Leftrightarrow x \in \left(-\frac{1}{2}, -\frac{1}{4}\right)$$

$$\text{άρα } |ε| > 1 \Leftrightarrow x \in \left(-\infty, -\frac{1}{2}\right) \cup \left(-\frac{1}{2}, -\frac{1}{4}\right)$$

Γραφικά:

x	0	-1/2
y	1	0

► $y = 1 - 2x$, $y' = -2$

$$\varepsilon = E_x y = \frac{xy'}{y} = \frac{-2x}{1-2x}$$

- Για να βρούμε τα σημεία ισοελαστικότητας, θα πρέπει να ισχύει:

$$|\varepsilon| = 1 \Leftrightarrow \left| \frac{-2x}{1-2x} \right| = 1 \Leftrightarrow \frac{|-2x|}{|1-2x|} = 1 \Leftrightarrow |2x| = |1-2x| \Leftrightarrow$$

$$2x = 1 - 2x \quad \text{ή} \quad 2x = 2x - 1, \text{ αδύνατο}$$

$$4x = 1 \Leftrightarrow x = \frac{1}{4}$$

- Τα σημεία ανελαστικότητας είναι:

$$|\varepsilon| < 1 \Leftrightarrow \left| \frac{-2x}{1-2x} \right| < 1 \Leftrightarrow -1 < \frac{-2x}{1-2x} < 1$$

$$\cdot \frac{-2x}{1-2x} < 1 \Leftrightarrow \frac{-2x}{1-2x} - 1 < 0 \Leftrightarrow \frac{-2x - 1 + 2x}{1-2x} < 0 \Leftrightarrow$$

$$-\frac{1}{1-2x} < 0 \Leftrightarrow 1-2x > 0 \Leftrightarrow x < \frac{1}{2}$$

$$\cdot \frac{-2x}{1-2x} > -1 \Leftrightarrow \frac{-2x + 1 - 2x}{1-2x} > 0 \Leftrightarrow \frac{-4x + 1}{1-2x} > 0 \Leftrightarrow$$

$$(1-2x)(-4x+1) > 0 \Leftrightarrow x \in \left(-\infty, \frac{1}{4}\right) \cup \left(\frac{1}{2}, +\infty\right)$$

άρα $|\varepsilon| < 1 \Leftrightarrow x \in \left(-\infty, \frac{1}{4}\right)$

- Τα σημεία ελαστικότητας είναι:

$$|\varepsilon| > 1 \Leftrightarrow \left| \frac{-2x}{1-2x} \right| > 1 \Leftrightarrow \frac{-2x}{1-2x} > 1 \text{ ή } \frac{-2x}{1-2x} < -1$$

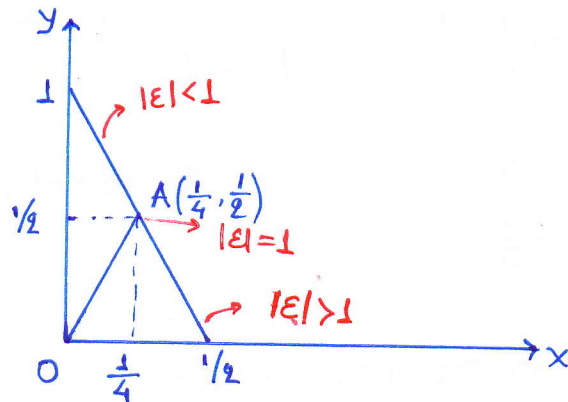
$$\cdot \frac{-2x}{1-2x} > 1 \Leftrightarrow \frac{-2x - 1 + 2x}{1-2x} > 0 \Leftrightarrow 1 - 2x < 0 \Leftrightarrow x > \frac{1}{2}$$

$$\cdot \frac{-2x}{1-2x} < -1 \Leftrightarrow \frac{-2x+1-2x}{1-2x} < 0 \Leftrightarrow \frac{-4x+1}{1-2x} < 0 \Leftrightarrow$$

$$(-4x+1)(1-2x) < 0 \Leftrightarrow x \in \left(\frac{1}{4}, \frac{1}{2}\right)$$

$$\text{άρα } |E| > 1 \Leftrightarrow x \in \left(\frac{1}{4}, \frac{1}{2}\right) \cup \left(\frac{1}{2}, +\infty\right)$$

Γραφικά :

x	0	1/2
y	1	0

$$\blacktriangleright y = 1+x^2, \quad y' = 2x$$

$$\varepsilon = E_{xy} = \frac{xy'}{y} = \frac{2x^2}{1+x^2}$$

• Για να βρούμε τα σημεία ανελαστικότητας θα πρέπει να ισχύει :

$$|E| = 1 \stackrel{f \uparrow}{\Leftrightarrow} \varepsilon = 1 \Leftrightarrow \frac{2x^2}{1+x^2} = 1 \Leftrightarrow 2x^2 = x^2 + 1 \Leftrightarrow$$

$$x^2 = 1 \Leftrightarrow \begin{matrix} x = 1 \\ \text{δεύτερη} \end{matrix} \quad \text{ή} \quad \begin{matrix} x = -1 \\ \text{απορ.} \end{matrix}$$

• Τα σημεία ανελαστικότητας είναι :

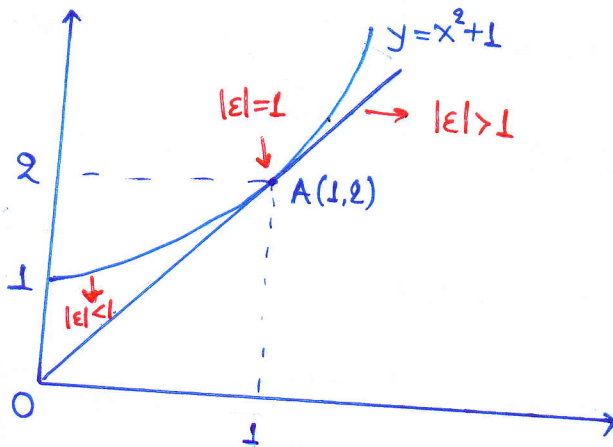
$$|E| < 1 \stackrel{f \uparrow}{\Leftrightarrow} \varepsilon < 1 \Leftrightarrow \frac{2x^2}{x^2+1} < 1 \Leftrightarrow 2x^2 < x^2 + 1 \Leftrightarrow$$

$$x^2 < 1 \stackrel{x \geq 0}{\Leftrightarrow} 0 \leq x < 1$$

• Τα σημεία ελαστικότητας είναι :

$$|E| > 1 \stackrel{f \uparrow}{\Leftrightarrow} \varepsilon > 1 \Leftrightarrow \frac{2x^2}{x^2+1} > 1 \Leftrightarrow 2x^2 > x^2 + 1 \Leftrightarrow$$

$$x^2 > 1 \stackrel{x \geq 0}{\Leftrightarrow} x > 1$$

Άσκηση 5^η: Για κάθε μια από τις παρακάτω εξισώσεις, να γίνει το γράφημα στη δεξιά περιοχή και να βρεθούν γραφικά και αναλυτικά τα σημεία ισοελαστικότητας, ελαστικότητας και ανελαστικότητας του y προς x , καθώς και του x ως προς y .

Λύση:

$$\blacktriangleright 2x + 3y = 8 \Leftrightarrow y = -\frac{2}{3}x + \frac{8}{3} \quad (1)$$

Παραγωγίζουμε πλεγμένα ως προς x , θεωρώντας το y ως την αντίστοιχη πλεγμένη συνάρτηση του x .

$$2x + 3y(x) = 8 \Leftrightarrow 2 + 3y' = 0 \Leftrightarrow y' = -\frac{2}{3}$$

$$\text{οπότε } \epsilon = E_{xy} = \frac{xy'}{y} = \frac{-\frac{2}{3}x}{-\frac{2}{3}x + \frac{8}{3}} = \frac{-2x}{-2x + 8}$$

• Για να βρούμε τα σημεία ισοελαστικότητας, θα πρέπει να ισχύει:

$$|\epsilon| = 1 \Leftrightarrow \left| \frac{-2x}{-2x + 8} \right| = 1 \Leftrightarrow |2x| = |-2x + 8| \Leftrightarrow$$

$$2x = -2x + 8 \Leftrightarrow 4x = 8 \quad \text{ή} \quad 2x = 2x - 8, \text{ αδύνατον}$$

$$\Leftrightarrow x = 2 \xrightarrow{(\text{ii})} y = \frac{4}{3}$$

• Τα σημεία ανελαστικότητας είναι:

$$|ε| < 1 \Leftrightarrow \left| \frac{-2x}{-2x+8} \right| < 1 \Leftrightarrow -1 < \frac{-2x}{-2x+8} < 1$$

$$\cdot \frac{-2x}{-2x+8} < 1 \Leftrightarrow \frac{-2x+2x-8}{-2x+8} < 0 \Leftrightarrow \frac{-8}{-2x+8} < 0 \Leftrightarrow$$

$$-2x+8 > 0 \Leftrightarrow x < 4$$

$$\cdot \frac{-2x}{-2x+8} > -1 \Leftrightarrow \frac{-2x-2x+8}{-2x+8} > 0 \Leftrightarrow \frac{-4x+8}{-2x+8} > 0 \Leftrightarrow$$

$$(-4x+8)(-2x+8) > 0 \Leftrightarrow x \in (-\infty, 2) \cup (4, +\infty)$$

οπότε $|ε| < 1 \Leftrightarrow x \in (-\infty, 2)$

• Τα σημεία ελαστικότητας είναι:

$$|ε| > 1 \Leftrightarrow \left| \frac{-2x}{-2x+8} \right| > 1 \Leftrightarrow \frac{-2x}{-2x+8} > 1 \quad \vee \quad \frac{-2x}{-2x+8} < -1$$

$$\cdot \frac{-2x}{-2x+8} > 1 \Leftrightarrow \frac{-2x+2x-8}{-2x+8} > 0 \Leftrightarrow \frac{-8}{-2x+8} > 0 \Leftrightarrow$$

$$-2x+8 < 0 \Leftrightarrow x > 4$$

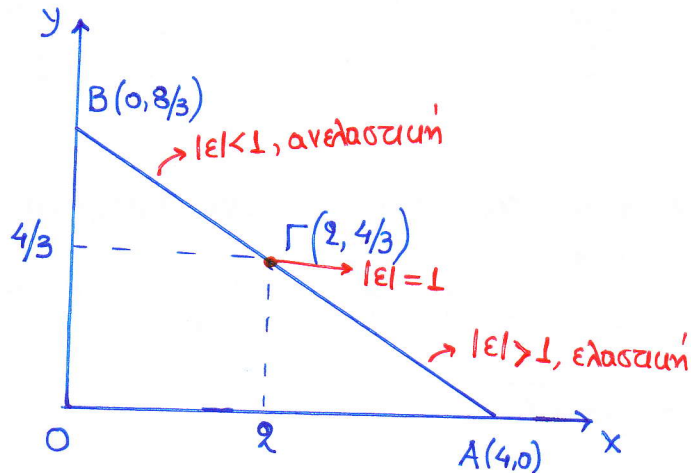
$$\cdot \frac{-2x}{-2x+8} < -1 \Leftrightarrow \frac{-2x-2x+8}{-2x+8} < 0 \Leftrightarrow \frac{-4x+8}{-2x+8} < 0 \Leftrightarrow$$

$$(-4x+8)(-2x+8) < 0 \Leftrightarrow x \in (2, 4)$$

άρα $|ε| > 1 \Leftrightarrow x \in (2, 4) \cup (4, +\infty)$

Γραφικά:

x	0	4
y	8/3	0

Σημείωση: Πάντα σε μια γραμμική συνάρτηση το σημείο ανελαστικότητας είναι το μέσο του AB (το μέσο του ευθυγράμμου τμήματος με άκρα τα σημεία τομής της f με τους άξονες). Γεωμετρικά, βρίσκεται στο σημείο όπου η αυτίνα και η εφαπτομένη έχουν την ίδια απόλυτη κλίση.

$$E_y^x = \frac{1}{E_{xy}} = \frac{-2x+8}{-2x}$$

$$\triangleright |E_y^x| = 1 \Leftrightarrow \frac{1}{|E_{xy}|} = 1 \Leftrightarrow |E_{xy}| = 1 \Leftrightarrow x=2$$

$$\triangleright |E_y^x| < 1 \Leftrightarrow \frac{1}{|E_{xy}|} < 1 \Leftrightarrow |E_{xy}| > 1 \Leftrightarrow$$

$$x \in (2, 4) \cup (4, +\infty)$$

$$\triangleright |E_y^x| > 1 \Leftrightarrow \frac{1}{|E_{xy}|} > 1 \Leftrightarrow |E_{xy}| < 1 \Leftrightarrow x \in (-\infty, 2)$$

$$\triangleright y = \sqrt{x-2}, \quad x \in [2, +\infty) \quad \text{με} \quad y' = \frac{1}{2\sqrt{x-2}}$$

$$\varepsilon = E_{xy} = \frac{xy'}{y} = \frac{x \frac{1}{2\sqrt{x-2}}}{\sqrt{x-2}} = \frac{x}{2(x-2)}$$

- Για να βρούμε τα σημεία ισοελαστικότητας, πρέπει:

$$|\varepsilon| = 1 \stackrel{f \uparrow}{\Leftrightarrow} \varepsilon = 1 \Leftrightarrow \frac{x}{2(x-2)} = 1 \Leftrightarrow x = 2x - 4 \Leftrightarrow$$

$$x = 4 \rightarrow y = \sqrt{2}$$

- Τα σημεία ανελαστικότητας είναι:

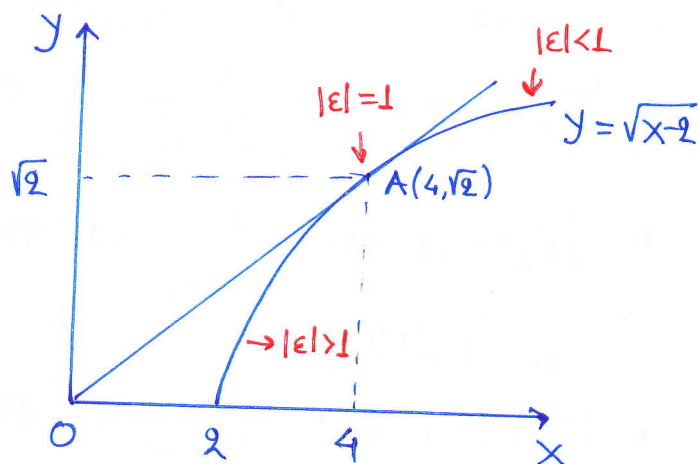
$$|\varepsilon| < 1 \stackrel{f \uparrow}{\Leftrightarrow} \varepsilon < 1 \Leftrightarrow \frac{x}{2(x-2)} < 1 \stackrel{x > 2}{\Leftrightarrow} x < 2x - 4 \Leftrightarrow x > 4$$

- Τα σημεία ελαστικότητας είναι:

$$|\varepsilon| > 1 \stackrel{f \uparrow}{\Leftrightarrow} \varepsilon > 1 \Leftrightarrow \frac{x}{2(x-2)} > 1 \stackrel{x > 2}{\Leftrightarrow} x > 2x - 4 \Leftrightarrow$$

$$\left. \begin{array}{l} x < 4 \\ x > 2 \end{array} \right\} \Rightarrow 2 < x < 4$$

- Γραφικά:

$$\bullet |E_{yx}| = 1 \Leftrightarrow |E_{xy}| = 1 \Leftrightarrow x = 4$$

$$\bullet |E_{yx}| < 1 \Leftrightarrow |E_{xy}| > 1 \Leftrightarrow x \in (2, 4)$$

$$\bullet |E_{yx}| > 1 \Leftrightarrow |E_{xy}| < 1 \Leftrightarrow x \in (4, +\infty)$$

$$\triangleright x^{-1/4} y^{3/4} = 1$$

Παραγωγίζουμε πλεχμένα ως προς x , οπότε έχουμε:

$$\frac{1}{4} x^{-3/4} y^{3/4} + \frac{3}{4} x^{1/4} y^{-3/4} \cdot y' = 0 \Leftrightarrow$$

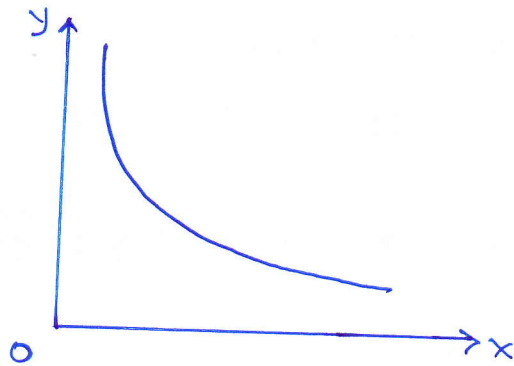
$$\frac{3}{4} x^{1/4} y^{-3/4} y' = -\frac{1}{4} x^{-3/4} y^{3/4} \Leftrightarrow$$

$$y' = -\frac{1}{3} \frac{x^{-3/4} y^{3/4}}{x^{1/4} y^{-1/4}} = -\frac{1}{3} \frac{y}{x}$$

$$\text{οπότε } \varepsilon = E_{xy} = \frac{x y'}{y} = \frac{x(-\frac{1}{3})\frac{y}{x}}{y} = -\frac{1}{3}$$

$$\text{άρα } |\varepsilon| = |-\frac{1}{3}| = \frac{1}{3} < 1 \Rightarrow E_y x = 3 > 1$$

επομένως όλα τα σημεία της καμπύλης είναι ανελαστικά.

$$\triangleright x^3 + y^3 = 9$$

Παραγωγίζουμε πλεχμένα ως προς x , οπότε έχουμε:

$$3x^2 + 3y^2 \cdot y' = 0 \Leftrightarrow 3y^2 y' = -3x^2 \Leftrightarrow y' = -\frac{x^2}{y^2}$$

$$\text{οπότε } \varepsilon = E_{xy} = \frac{x y'}{y} = \frac{x(-\frac{x^2}{y^2})}{y} = -\frac{x^3}{y^3} = -\frac{x^3}{9-x^3}$$

Τα σημεία ισοελαστικότητας είναι:

$$|E| = 1 \stackrel{f \downarrow}{\Leftrightarrow} E = -1 \Leftrightarrow -\frac{x^3}{9-x^3} = -1 \Leftrightarrow x^3 = 9-x^3 \Leftrightarrow$$

$$2x^3 = 9 \Leftrightarrow x = \sqrt[3]{\frac{9}{2}} \Rightarrow x = \left(\frac{9}{2}\right)^{1/3} \sim y = \left(\frac{9}{2}\right)^{1/3}$$

Τα σημεία ανελαστικότητας είναι:

$$|E| < 1 \stackrel{f \downarrow}{\Leftrightarrow} E > -1 \Leftrightarrow -\frac{x^3}{9-x^3} > -1 \Leftrightarrow \frac{x^3}{9-x^3} - 1 < 0 \Leftrightarrow$$

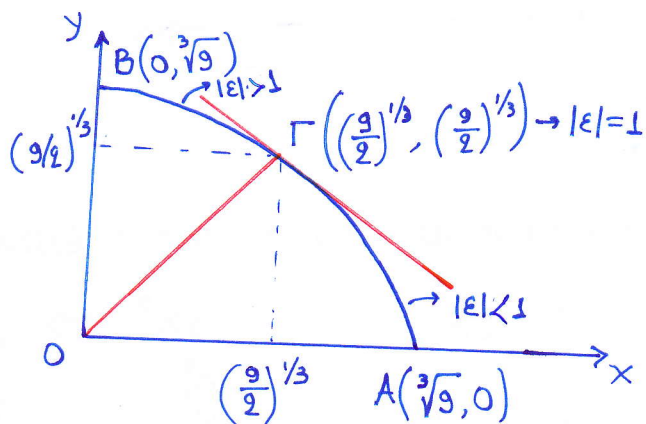
$$\frac{x^3 - 9 + x^3}{9-x^3} < 0 \Leftrightarrow (2x^3 - 9)(9-x^3) < 0 \Leftrightarrow x \in \left(\left(\frac{9}{2}\right)^{1/3}, 9^{1/3}\right)$$

x	$-\infty$	$\left(\frac{9}{2}\right)^{1/3}$	$9^{1/3}$	$+\infty$
$2x^3 - 9$	-	0	+	+
$9 - x^3$	-	-	0	+
γλν.	+	0	-	+

Τα σημεία ελαστικότητας είναι:

$$|E| > 1 \stackrel{f \downarrow}{\Leftrightarrow} E < -1 \Leftrightarrow -\frac{x^3}{9-x^3} < -1 \Leftrightarrow \frac{x^3}{9-x^3} - 1 > 0 \Leftrightarrow$$

$$\frac{2x^3 - 9}{9-x^3} > 0 \Leftrightarrow (2x^3 - 9)(9-x^3) > 0 \stackrel{x > 0}{\Leftrightarrow} x \in \left[0, \left(\frac{9}{2}\right)^{1/3}\right)$$

Ομοίως με πριν $|E_y x| = 1 \Leftrightarrow x = \left(\frac{9}{2}\right)^{1/3}$

$$|E_y x| > 1 \Leftrightarrow x \in \left(\left(\frac{9}{2}\right)^{1/3}, \sqrt[3]{9}\right)$$

$$|E_y x| < 1 \Leftrightarrow x \in \left[0, \left(\frac{9}{2}\right)^{1/3}\right)$$

$$\triangleright x^{1/3} + y^{1/3} = 3$$

Παραγωγίζουμε πλεχμένα ως προς x , οπότε έχουμε:

$$\frac{1}{3} x^{-2/3} + \frac{1}{3} y^{-2/3} y' = 0 \Leftrightarrow \frac{1}{3} y^{-2/3} y' = -\frac{1}{3} x^{-2/3}$$

$$y' = -\frac{x^{-2/3}}{y^{-2/3}} = -\frac{y^{2/3}}{x^{2/3}}$$

Επομένως έχουμε:

$$\varepsilon = E_x y = \frac{x y'}{y} = \frac{x \cdot \left(-\frac{y^{2/3}}{x^{2/3}}\right)}{y} = -\frac{x^{1/3}}{y^{1/3}} = -\frac{x^{1/3}}{3-x^{1/3}}$$

Τα σημεία ισοελαστικότητας είναι:

$$|\varepsilon| = 1 \stackrel{f \downarrow}{\Leftrightarrow} \varepsilon = -1 \Leftrightarrow -\frac{x^{1/3}}{3-x^{1/3}} = -1 \Leftrightarrow x^{1/3} = 3-x^{1/3} \Leftrightarrow$$

$$2x^{1/3} = 3 \Leftrightarrow x^{1/3} = \frac{3}{2} \Leftrightarrow x = \frac{27}{8} \rightarrow y = \frac{27}{8}$$

Τα σημεία ανελαστικότητας είναι:

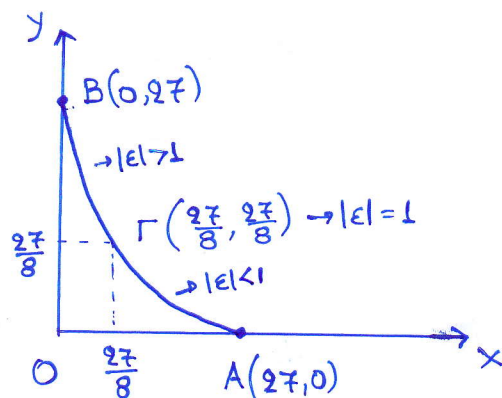
$$|\varepsilon| < 1 \stackrel{f \downarrow}{\Leftrightarrow} \varepsilon > -1 \Leftrightarrow -\frac{x^{1/3}}{3-x^{1/3}} > -1 \Leftrightarrow$$

$$\frac{2x^{1/3}-3}{3-x^{1/3}} < 0 \Leftrightarrow (2x^{1/3}-3)(3-x^{1/3}) < 0 \Leftrightarrow x \in \left(\frac{27}{8}, 27\right)$$

Τα σημεία ελαστικότητας είναι:

$$|\varepsilon| > 1 \stackrel{f \downarrow}{\Leftrightarrow} \varepsilon < -1 \Leftrightarrow -\frac{x^{1/3}}{3-x^{1/3}} < -1 \Leftrightarrow \frac{2x^{1/3}-3}{3-x^{1/3}} > 0 \Leftrightarrow$$

$$(2x^{1/3}-3)(-x^{1/3}+3) > 0 \Leftrightarrow x \in \left[0, \frac{27}{8}\right)$$

Ομοίως, με πριν: $|E_y x| = 1 \Leftrightarrow x = \frac{27}{8}$

$$|E_y x| < 1 \Leftrightarrow x \in [0, \frac{27}{8})$$

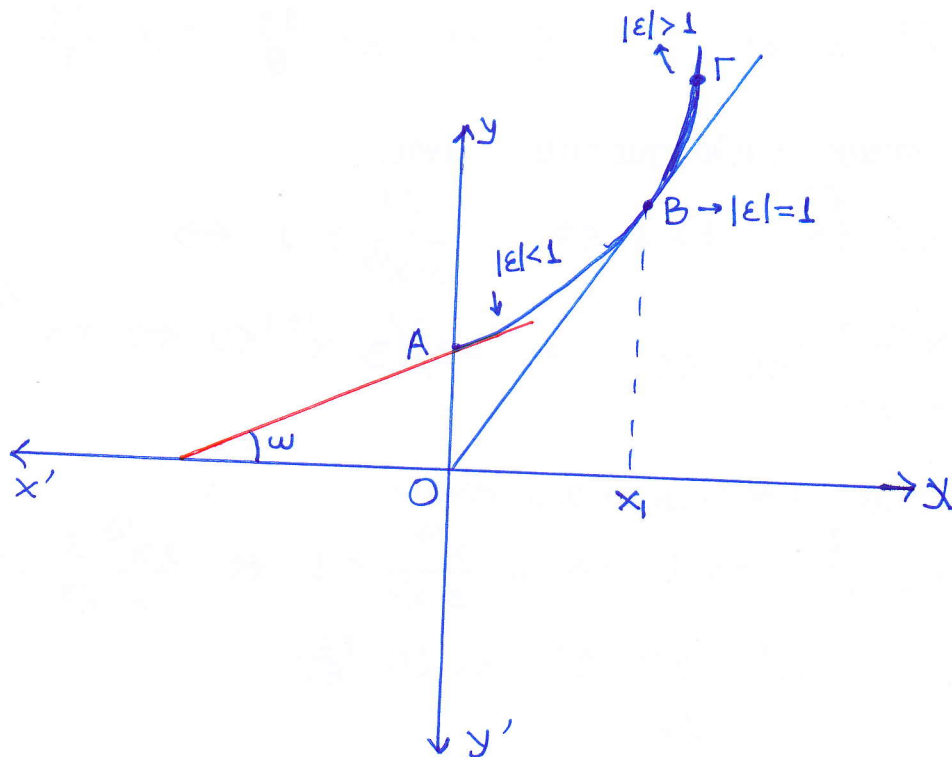
$$|E_y x| > 1 \Leftrightarrow x \in (\frac{27}{8}, 27)$$

Άσκηση 6^η: Για κάθε μία από τις συναρτήσεις $f(x)$ με τα παρακάτω γραφήματα, να βρεθούν τα σημεία ισοελαστικότητας, ελαστικότητας και ανελαστικότητας. Επίσης, να γίνουν τα γραφήματα της μέσης τιμής και του οριακού ρυθμού:

$$Af(x) = \frac{f(x)}{x}, \quad Mf(x) = f'(x)$$

στο σύστημα συντεταγμένων.

Λύση:

$Af(x) = \frac{f(x)}{x}$: συμπίπτει με την κλίση της αυτάνας

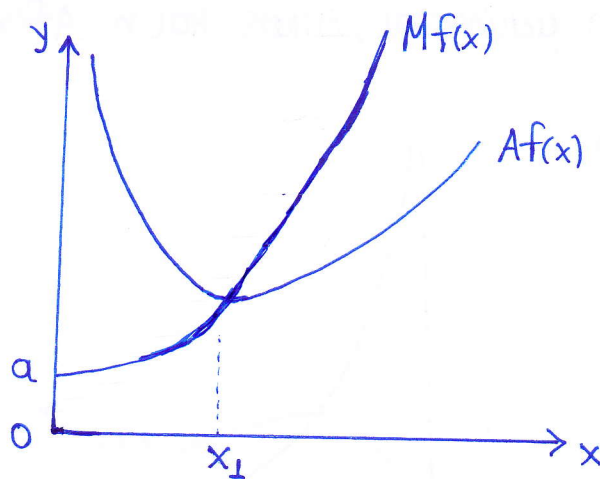
$Mf(x) = f'(x)$: συμπίπτει με την κλίση της εφαπτομένης

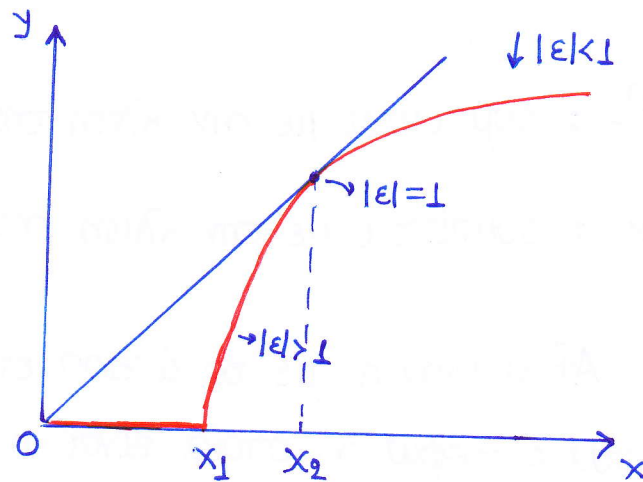
Σημείο A: Η $Af(x)$ ισούται με το άπειρο επειδή $x=0$.

Η $Mf(x) = a$, όπου $a = \epsilon\phi\omega$ η οποία είναι η κλίση της εφαπτομένης της C_f στο σημείο με τετμημένη $x=0$.

A $\rightarrow$ B: Η κλίση της αυτάνας μειραίνει μέχρι το σημείο B στο οποίο έχει ελάχιστο (σημείο ισοελαστικότητας). Η οριαυή τιμή αυτάνεται συνεχώς, αρχίζοντας από το a και διέρχεται από το ελάχιστο της $Af(x)$ (σημείο ισοελαστικότητας)

B $\rightarrow$ Γ: Η $Af(x)$ από το B και μετά αυτάνεται συνεχώς, όπως και η $Mf(x)$.

$0 \leq x \leq x_1$: Έχουμε $Af(x) = Mf(x) = 0$, αφού $f(x) = 0$

$x = x_1$: Η $Mf(x)$ απειρίζεται αφού η εφαπτομένη της C_f στο $x = x_1$ είναι κατακόρυφη.

$x_1 < x \leq x_2$: Η $Mf(x)$ μειώνεται αφού η f είναι κοίλη και η $Af(x)$ αυξάνεται μέχρι το σημείο x_2 η οποία έχει μέγιστο. (σημείο ισοελαστικότητας)

$x > x_2$: Η $Mf(x)$ μειώνεται, όπως και η $Af(x)$.

